

Programi orientues shkencor per testimin e mesuesve te matematikes.

1 GJEOMETRIA

1.1 Gjeometria Analitike.

Sistemet koordinative. Sistemet koordinative ne bosht ,ne plan dhe ne hapësire.Sistemi koordinativ polar, lidhja e koordinatave polare me koordinatat karteziane ne plan.Sistemi koordinativ cilindrik dhe sferik ne hapësire, lidhja e koordinatave karteziane me koordinatat cilindrike dhe sferike ne hapësire.

Vektoret. Kuptimi i vektorit, veprimet lineare me vektoret, hapësira reale vektoriale.Prodhimi skalar i dy vektoreve, vetite algjebrike dhe gjeometrike te prodhimit skalar.Prodhimi vektorial i dy vektoreve, vetite algjebrike dhe gjeometrike te prodhimit vektorial. Prodhimi i perzier i tre vektoreve, vetite e prodhimit te perzier.Prodhimi i dyfishte vektorial.

Transformimi i koordinatave . Formulatat e transformimit te koordinatave ne plan dhe ne hapësire.Rrotullimi dhe zhvendosja si raste te vecanta te transformimit te koordinatave.Zbatime te tyre

Vijat ne plan. Drejtezave ne plan, ekuacioni kartezian, ekuacionet kanonike, ekuacionet parametrike te drejtezave ne plan. Pozicioni i perbashket i dy drejtezave ne plan, tufa e drejtezave ne plan.Vijat e grades sedyte. Ekuacionet karteziane te rrethit, elipsit, hiperboles, paraboles. Ekuacionet parametrike te rrethit dhe elipsit.Ekuacioni i perbashket polar i konikeve. Ekuacionet polare te vijave ne plan.

Plani dhe drejteza ne hapësire. Ekuacionet vektoriale, vektoriale-parametrike te planit dhe drejtezave Ekuacioni kartezian dhe ekuacionet parametrike te planit ne lidhje me nje sistem koordinativ kartezian. Ekuacionet parametrike, kanonike dhe ekuacionet e pergjithsheme te drejtezave ne hapësire.Pozicioni i perbashket i dy planeve dhe dy drejtezave ne hapësire si dhe i planit dhe drejtezave. Largesat e nje pike nga nje plan dhe nje drejtezave ne hapësire,largesat ndermjet dy drejtezave ne hapësire.

Siperfaqet cilindrike , konike dhe te rrotullimit. Ekuacionet karteziane te tyre. Vija ne hapësire si prerje dy siperfaqesh. Projeksioni ortogonal i nje vije ne nje plan koordinativ

Siperfaqet e grades se dyte. Ekuacioni i pergjithshem i siperfaqeve te grades se dyte.Sfera, ekuacioni kartezian dhe parametrik i saj.Elipsoidi, hiperboloidi me nje nape, dhe me dy napa, paraboloidi eliptik dhe hiperbolik,koni i fuqise se dyte.Perftueset drejtvizore te hiperboloidit me nje nape dhe paraboloidit hiperbolik.

Transformimet gjeometrike. Transformimet affine. Formulatat, vetite e tyre.Zbatimet e transformimeve affine ne klasifikimin afino-ekuivalent te vijave te grades se dyte.Levizja,

zhvendosja, rrotullimi, zhvendosja paralele, simetria qendrore dhe boshtore, homotetia. Vetite , paraqitja analitike e tyre.

1.2 Bazat e gjeometrise.

Gjeometria absolute. Grupi aksiomave te incidences, disa pohime qe rjedhin si deduksion llogjik i ketij grupi aksiomash. Grupi i aksiomave te renditjes. Teorema per renditjen e 4 pikave ne nje drejtez, kuptimi i segmentit, rezes dhe i gjysmplanit. Grupi i aksiomave te levizjes. Kongruenca e figurave. Pergjysmorja e kendit dhe mesi i segmentit. Krahasimi i segmenteve dhe kendeve, shuma e segmenteve dhe kendeve. Teorema mbi kendin e jashtem te nje trekendshi dhe disa pohime qe rrjedhin prej saj. Grupi i aksiomave te vazhdueshmerise. Teorema themelore mbi matjen e segmenteve. Teoremat e Lezhander-Sakerit.

Gjeometria Euklidiane. Aksioma e peste e paraleleve dhe disa pohime ekuivalente me kete aksiome. Kongruenca dhe ngjashmeria e shumkendshave. Syprina e figurave plane. Teorema e Euklidit, teorema e Thalesit. Pozita e ndersjellte e drejtezave dhe planeve ne hapesine. Teorema e tre pinguleve . kendi dyfaqesh, prerja e drejte. Shumfaqeshat, syprina dhe vellimi i trupave gjeometrike.

Gjeometria hiperbolike. Drejtezat paralele dhe divergjente ne planin hiperbolik. Funkzioni i paralelizmit dhe vetite e tij. Pozita e ndersjellte e dy drejtezave ne planin hiperbolik. Tufat e drejtezave ne planin hiperbolik, sekantja e pjeresise te barabarte e dy drejtezave. Rrethi, oricikli , ekuidistantja dhe vetite e tyre ne planin hiperbolik.

Trigonometri. Funkcionet trigonometrike te trekendshit kendrejte, lidhja ndermjet tyre. Formulatat e funksioneve trigonometrike. Zbatime te teoremes te sinusit dhe kosinusit ne nje trekendeshi cfardo. Ekuacionet trigonometrike.

Literatura:

1. Elemente te gjeometrise analitike; Dule.K; Liftaj.K; 2011
2. Ushtrime te gjeometrise analitike; Karcanaj.A, Bardulla.A; 2006
3. Leksione te gjeometrise te larte; Baxhaku. Shaban; 1989

2 PROBABILITET DHE STATISTIKE.

Kombinatorike. Perkembimet, dispozicionet dhe kombinacionet.

Probabilitet Kuptimi i ngjarjes. Perkufizimi aksiomatik dhe klasik i probabilitetit te ngjarjes. Vetite e probabilitetit. Probabilitetit me kusht , ngjarjet e pavarura. Formula e probabilitetit te plote , formula e Bejesit. Ndryshoret e rastit diskrete dhe te vazhdueshme, vetite e tyre. Regresi linear, korelacioni.

Statistike . Zgjedhja, grupimi i te dhenave te zgjedhjes, paraqitja grafike e zgjedhjes, karakteristikat numerike te zgjedhjes. Vleresimi statistikor.

Literatura:

1. Probabilitetet dhe statistika e zbatuar. Koncepte themelore; Puka.LL; 2010

3 ANALIZE MATEMATIKE

Njohuri fillestare Bashkësitë Paraqitja e numrave realë në boshtin numerik, vlera absolute, veti të vlerës absolute. Bashkësitë e kufizuara, kufiri i përpiktë i sipërm dhe kufiri i përpiktë i poshtëm. Numrat e plotë, natyrorë dhe Induksioni matematik.

Vargjet numerike. Koncepti i vargut numerik dhe limitit të tij, rregullat e kalimit në limit. Vargjet monotone. Vargu themelor (Vargu Koshi).

Funksioni. Përkufizimi. Funksioni i përbërë. Mënyrat e dhënies së funksionit. Funksionet çift dhe tek, funksionet monotone. Kordinatat polare.

Limiti i funksionit. Përkufizimi i limitit të funksionit sipas Koshiut, përkufizimi i limitit të funksionit sipas Haine. Kriteri Bolcano-Koshi (për ekzistencën e limitit të një funksioni). Rregullat e kalimit në limit për funksionet. Limiti i funksionit të përbërë. Madhësitë pambarimisht të vogla (pmv), madhësitë pambarimisht të mëdha (pmm). Krahasimi i madhësive pmv, krahasimi i madhësive pmm. Format e pacaktuara.

Vazhdueshmeria e funksionit. Koncepti i vazhdueshmërisë. Pikat e këputjes së një funksioni. Vazhdueshmëria e funksionit të përbërë. Disa teorema të rëndësishme. Vazhdueshmëria uniforme, funksionet monotone, funksionet e anasjellte, zbatime. Vazhdueshmëria e funksioneve elementare themelore. Disa limite të rëndësishme. Format e pacaktuara.

Njehsimi Diferencial. Koncepti i derivatit, rregullat e derivimit. Derivati i funksionit të përbërë. Diferenciali, kuptimi gjeometrik i diferencialit. Derivatet e rrethave të larta, derivati i disa klasave të vecanta funksionesh.

Studimi i funksionit me ndihmen e derivatit. Teoremat Ferma, Rolle, Lagranzh, Koshi.

Rregullat e L'Hopitalit. Formula e Tejlorit. Ideja e përgjithshme dhe nxirrja e Formulës së Tejlorit. Disa zëbërthime të rëndësishme sipas formulës së Tejlorit. Zbatime të formulës së Tejlorit. Studimi i monotonisë së funksionit me anë të shënjes së derivatit, ekstremumet e funksionit. Vlera më e vogël dhe më e madhe e një funksioni në një segment. Konkaviteti dhe konveksiteti i një kurbe. Asimptotat e grafikut të funksionit. Plani i përgjithshëm i ndërtimit të grafikut të funksionit dhe ndërtimi i grafikut të tij.

Integrali. Integrali i pacaktuar, koncepti i primitivës së një funksioni, tabela e integraleve. Vetitë themelore të integralit të pacaktuar. Integrimi me pjesë, integrimi me zëvendësim. Funksionet racionale, integrimi i disa klasave të thjeshta funksionesh irracionale dhe transcedente. Integrali i caktuar. Syprina e trapezit vijëpërkulët, koncepti i integralit të caktuar. Shumat e poshtme dhe të sipërme Darbu, veti të shumave integrale dhe shumave Darbu. Knm për

ekzistencën e integralit të caktuar, disa klasa funksioneshtë integrueshëm. Vetë të funksioneve të integrueshëm. Vetë të integralit të caktuar të shprehura me mosbarazime. Lidhja e integralit të caktuar me integralin e pacaktuar. Integrimi me pjesë dhe zëvendësim

Disa zbatime te integralit te caktuar. Njehsimi i syprinës së një figure plane, gjatësia e harkut të një vije, gjatësia e harkut të një vije në hapësirë, vëllimi i trupit të cilit i njihet prerja, vëllimi i trupit të rrotullimit, syprina e sipërfaqes së rrotullimit.

Serite numerike. Koncepti i serisë dhe i konvergencës së saj, seritë me kufiza pozitive. Kriteret e krahasimit të serive. Seritë alternative. Seritë me kufiza cfaredo. Konvergenca absolute.

Vargjet dhe serite funksionale. Vargu funksional dhe koncepti i konvergencës së tij, konvergenca e njëtrajtshme e vargut funksional. Seritë funksionale, kriteret e konvergencës së njëtrajtshme, kalimi në limit në shenjën e shumëzës së serisë funksionale, vazhdueshmëria e shumëzës së serisë funksionale, integrimi kufizë për kufizë i serisë funksionale, derivimi kufizë për kufizë i serisë funksionale.

Serite polinomiale. Fusha e konvergencës së serisë polinomiale (rrezja e konvergences). Konvergenca e njëtrajtshme e serisë polinomiale dhe rrjedhime

Funksionet me shume variabla. Funksionet me dy ndryshore, funksioni me tre ndryshore, limiti i funksionit. Vazhdueshmëria e funksioneve me shumë ndryshore.

Diferencimi i funksionit me shumë ndryshore. Derivatet e pjesshme, derivatet e pjesshëm të funksioneve me më shumë se dy ndryshore. Diferenciali i funksionit me dy ndryshore, diferenciali i funksionit me më shumë se dy ndryshore. Derivati i funksionit të përbërë. Derivati sipas një drejtimi dhe gradienti i funksionit. Derivati i funksionit të pashtjellur. Ekuacioni i tangjentes ndaj një vije në hapësirë. Plani tangjent ndaj sipërfaqes. Derivatet e pjesshme të rendeve të larta. Ekstremumet e funksionit me dy ndryshore. Jakobiani si përgjithësim i konceptit të derivatit. Vlera më e vogël dhe vlera më e madhe e funksioneve me dy ndryshore.

Integralet jo te vete. Integralet jo të vetë të llojit të parë, kriteri Bolzano-Koshi për integralet jo të vetë të llojit të parë, konvergenca e integraleve jo të vetë për funksionet që ruajnë shenjë, konvergenca absolute dhe e kushtëzuar e integraleve jo të vetë të llojit të parë. Integralet jo të vetë të llojit të dytë, konvergenca e integraleve jo të vetë të llojit të dytë për funksionet që ruajnë shenjë, konvergenca absolute dhe konvergenca e kushtëzuar e integraleve jo të vetë të llojit të dytë. Integrimi me pjesë dhe zëvendësim për integralet jo të vetë.

Integrali i dyfishtë. Perkufizimi, ekzistenca e integralit të dyfishtë, disa klasa funksionesh të integrueshëm, vetë të funksioneve të integrueshëm dhe të integralit të dyfishtë. Njehsimi i integralit të dyfishtë, kthimi i integralit të dyfishtë në integral të përsëritur, kur zona është drejtkëndëshe, kthimi i integralit të dyfishtë në integral të përsëritur kur zona është normale. Integrimi me zëvendësim në integralin e dyfishtë.

Integrali i trefishtë. Përkufizimi i integralit të trefishtë, veti të integralit të trefishtë. Njehsimi i integralit të trefishtë, integrimi me zëvendësim për integralin e trefishtë, koordinatat cilindrike, koordinatat sferike. Zbatime gjeometrike të integralit të dyfishtë dhe trefishtë, syprina e një figure plane, vëllimi i trupave.

Integralet vijepërkulet. Integralet vijepërkulur të llojit të parë, përkufizimi dhe njehsimi i integralit vijepërkulur të llojit të parë. Vetitë e integraleve vijepërkulëta të llojit të parë, integralet vijepërkulura të llojit të dytë, ekzistenca dhe njehsimi i integralit vijepërkulur të llojit të dytë. Lidhja ndërmjet integraleve të llojit të parë dhe të llojit të dytë. Integralet vijepërkulura të llojit të dytë sipas një vije në hapësirë. Formula e Grinit, pavarësia e integralit vijepërkulur nga rruga e integrit

Integralet sipërfaqësore. Integralet sipërfaqësore të llojit të parë, përkufizimi dhe ekzistenca e integralit sipërfaqësor të llojit të parë. Disa zbatime të integraleve sipërfaqësorë të llojit të parë. Integralet sipërfaqësorë të llojit të dytë, sipërfaqet me dy anë dhe me një anë, përkufizimi dhe njehsimi i integralit sipërfaqësor të llojit të dytë. Formula e Gausit, zbatime të rëndësishme të teoremës së Gausit.

Literatura:

“Analiza Matematike I”, Kristaq Gjino, 2008.

“Analiza Matematike II”, Kristaq Gjino, 2008.

“Analiza Matematike I Ushtrime”, Kristaq Gjino, 2006.

“Analiza Matematike II Ushtrime”, Kristaq Gjino, 2006.

4 ALGJEBRA.

4.1 Algjebra lineare.

Njohuri të përgjithshme për hapësirat vektoriale. Nën hapësirat. Baza dhe dimensionet. Algjebra e matricave. Përcaktoret zbatime në zgjidhjen e sistemeve të ekuacioneve lineare. Transformimet lineare, vetitë themelore të tyre. Lidhja e transformimeve lineare me matricat. Diagonalizimi. Hapësirat euklidiane. Format bilineare dhe kuadratike. Transformimet lineare normale, hermitiane, unitare .

4.2 Algjebra abstrakte.

Relacionet , relacionet e ekuivalences, veprimi algjebrik binar. Induksioni matematik.

Numrat e plote. Vetite themelore, pjestueshmeria, algoritmi i pjestimit, numrat e thjeshte, zberthimi i numrave te thjeshte. Arithmetika e numrave te plote modul n. Zbatime.

Grupet. Njohuri themelore. Nengrupi. Grupet cikike. Klasat fqinje dhe teorema e Langranzhit. Nengrupet normale. Izomorfizmi dhe homomorfizmat e grupeve, automorfizmat. grupet Abaliane.

Unazat dhe fushat. vetite themelore, nenunazat dhe idealet. Homomorfizmat dhe izomorfizmat e unazave. Unaza e polinomeve. Fushat, vetite themelore, zgjerimi i fushave. Ndertimi i unazes Z dhe fushes Q . Ndertimi i fushes C , vetite e numrave komplekse, trajta trigonometrike, rrenja me indeks n e njeshit, zbatime gjeometrike.

Literatura:

1. Leksione te shkruara te Algjebres; Xhillari. TH, Pisha. E, Petro. P.
2. Algjebra 1 & Algjebra 2; Gazidede. B; 2006.
3. Arithmetika; Gazidede. B; 2007.

[Programi i përbashkët për të gjitha nënprofesionet e Provimit të Shtetit në Mësuesi](#)

PROGRAMI I PËRGATITJES PEDAGOGJIKE PËR TË GJITHË MËSUESIT E RINJ

Nr.	KOMPONENTËT E PROGRAMIT TË PEDAGOGJISË	
I	Kurikula e Arsimit Parauniversitar	
a.	<p>Temat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fusha e kurrikulës • Zhvillimi kurrikulës • Hartimi kurrikulës • Qëllimet, synimet dhe objektivat • Zbatimi kurrikulës <p>Literatura: Allan C. Orstein dhe Francis P. Hunkins “Kurrikula, bazat, parimet dhe problemet” faqe 1-45, 285 - 467</p>	
b.	<ul style="list-style-type: none"> • Planet dhe programet mësimor <p>Literatura: Plani dhe programi mësimor i lëndës që secili mësues zbaton në praktikë</p>	
c.	<ul style="list-style-type: none"> • Procesi i të nxënës <p>Literatura: Sula G. Kursi leksioneve 2011</p>	

II.	Metoda e mësimdhënies dhe mendimi kritik	
A	Literatura : Temple, Craford et al “Strategji e mësimdhënies e të nxënit në klasat mendimtare” 2006	
B	Literatura: Musai B “Metodologji e Mësimdhënies” 2003, Faqe 79-164	
C	<p>Temat</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Planifikimi i mësimi • “Metodat e mësimdhënies <p>Literatura: Grup Autorësh “ Metodat e mësimdhënies – (Manual për mësuesit e rinj)” 1999 faqe 56 – 119</p>	
D	Literatura: Levis Vaughn dhe Chris Macdonald “Fuqia e të menduarit kritik” 2010	
E	Literatura : Jeff Zwiers “Zhvillimi i shprehive të të menduarit në klasat 6 deri 12”, 2006.	
III	Aftësitë ndërkurikulare	
	<p>Temat :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zhvillimi psikologjik i moshës shkollore • Përfshirja e prindërve në edukim • Motivacioni dhe mësuesi • Roli dhe shprehitë profesionale të mësuesit <p>Literatura: Tamo A. Karaj TH. Rapti E.” Mësimdhënia e të nxënit” 2005 Faqe 5-62, 216-246, 293-349.</p>	
IV	Vlerësimi nxënësve	
A	Literatura: Mita .N. “Vlerësimi i nxënësve” - Cikël leksionesh faqe 1-90.	
B	Literatura : grup autorësh “ Si të shkruajmë objektivat për mësimdhënien e vlerësimin” 2009	
	<p>Temat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vlerësimi nxënësit • Vlerësimi mësimdhënies <p>Literatura: Grup Autorësh “Metoda të mësimdhënies. (Manual për Mësuesit</p>	

	e rinj” 1999 Faqe 137 – 177 dhe 211 -223	
V	Menaxhimi klasës	
A	Temat : <ul style="list-style-type: none"> • Menaxhimi i klasës • Trajtimi diferencuar i nxënësve Literatur: Tamo A. Karaj TH. Rapti E.” Mësimdhënia e të nxënit” 2005 Faqe 246- 293.	
B	Tema : <ul style="list-style-type: none"> • Organizimi dhe drejtimi klasës Literatur: Grup Autorësh “Metoda të mësimdhënies Manual për mësuesit e rinj” 1999 Faqe 118 -137	
C.	Literatur : Karaj Th. “ Menaxhimi Klasës” 2009	
VI	Psikologjia e zhvillimit	
	Literature: Karaj. Th. “Psikologjia e zhvillimit të fëmijës” 2005	

PROGRAM I DREJTSHKRIMIT PËR PROVIMIN E SHTETIT NË MËSUESI

I. DREJTSHKRIMI I ZANOREVE

1. Zanoerja e e theksuar dhe e patheksuar
2. Zanoerja ë e patheksuar
  - 2.1 ë-ja paratheksore
  - 2.2 ë-ja pastheksore
  - 2.3 ë-ja fundore
- 3 Zanoerja **u, i** dhe **y, u** dhe **y**.
4. Grupe zanoresh dhe diftongje
  - 4.1 **ie** dhe **je**
  - 4.2 **ye**
  - 4.3 **ua, ue**
- 5 Apostrofi

II. DREJTSHKRIMI I BASHKËTINGËLLOREVE

1. Bashkëtingëlloret e zëshme në fund dhe në trup të fjalës
2. Bashkëtingëlloret nistore **sh, zh, c, s, z**
3. Bashkëtingëllorja **j**
4. Bashkëtingëllorja **h**
5. Bashkëtingëllorja **rr**
6. Bashkëtingëllorja **nj** në trup dhe në fund të fjalës
7. Grupe bashkëtingëlloresh (**mb, nd, ng, ngj**)

8. Takime bashkëtingëlloresh
- 8.1 Takimi i **t** -së me **sh**-në
- 8.2 Takimi i **g**-së ose i **n**-së me **j**-në
- 8.3 Takimi i **d**-së, **s**-së, **t**-së ose i **z**-së me **h**-në
- 8.4 Takimi i **d**-së me **t**-në

III. DREJTSHKRIMI I DISA FJALËVE TË HUAJA DHE I EMRAVE TË PËRVEÇËM TË HUAJ

1. Fjalët që kanë **-ia, ie, io, iu** me **i** të patheksuar në trup të tyre
2. Fjalët me burim nga latinishtja a nga gjuhët romane, si edhe nga greqishtja, të cilat në gjuhën shqipe kanë një **c** të ndjekur nga zanorja **e** ose **i**
3. Emrat e huaj të përveçëm

IV. ÇËSHTJE GRAMATIKORE

1. Drejtshkrimi i disa trajtave të shumësit të emrave dhe të mbiemrave
- 1.1 Emrat femërorë me **-ë**
- 1.2 Emrat dhe mbiemrat mashkullorë me **-al, -an, -ar, -ec, -el, -er, -et, -ez, -ii, -ir, -al, -on, -oz, -un**
2. Drejtshkrimi i njëjës së përparme
3. Drejtshkrimi i fjalëve njësh, ndaras dhe me vizë në mes

V. PËRDORIMI I SHKRONJAVE TË MËDHA

1. Tek emrat dhe mbiemrat e personave, epitetet ose ofiqet (nofkat) që janë pjesë përbërëse e tyre, si edhe tek pseudonimet.
2. Tek emërtimet e funksioneve shtetërore, politike e ushtarake, të gradave, të titujve fetarë etj.
3. Tek emërtimet e funksioneve zyrtare e shoqërore më të larta, titujt më të lartë të nderit në RSH dhe tek emërtimet e urdhrave e të medaljeve shtetërore.
4. Tek emrat e përveçëm të botës mitologjike e fetare, si edhe tek ato të figurave e të tregimeve popullore
5. Tek emërtimet gjeografike e territoriale-administrative si edhe tek emrat e tjerë të vendeve
6. Tek emërtimet e periudhave, të ngjarjeve, të akteve e të dokumenteve historike me rëndësi kombëtare ose ndërkombëtare, të monumenteve historike e të monumenteve të kultures
7. Tek emërtimet zyrtare (të sotme ose historike) të institucioneve të shtetit e të partive, si edhe tek emërtimet e organizatave shoqërore e të njëjësive ushtarake kryesore.
8. Tek emërtimet e festave kombëtare dhe ndërkombëtare
9. Tek titujt e gazetave, të revistave e të librave.

LITERATURA

1. Drejtshkrimi i gjuhës shqipe, Tiranë, 1973
2. Gjuha letrare për të gjithë, Tiranë, 1976
3. Rami Memushaj, Shqipja standard. Si ta flasim dhe ta shkruajmë?

PROGRAMI I LËNDËS FIZIKË PËR PROVIMIN E SHTETIT

PJESA PARË MEKANIKA

I Kinematika

1. Kinematika e pikës materiale, Shpejtësia dhe nxitimi.
2. Kinematika e lëvizjes rrotulluese dhe në formë parabole

II Dinamika e pikës materiale

3. Ligjet e Njutonit, Forcat kryesore në natyrë, forcat e inercisë në lëvizjen drejtvizore dhe atë rrotulluese

III Ligjet e ruajtjes

4. Impulsi dhe ligji ruajtjes së tij,
5. Puna dhe Fuqia
6. Energjia kinetike, potenciale, energjia mekanike dhe ligji ruajtjes
7. Goditjet.

IV Dinamika e trupit të ngurtë

8. Momenti forcës dhe i një çifti forcash, Momenti inercisë
9. Ekuacioni themelor i lëvizjes rrotulluese të trupit të ngurtë,
10. Energjia kinetike e trupit të ngurtë, Puna gjate rrotullimit
11. Momenti impulsit dhe ligji i ruajtjes së tij

V Mekanika e rjedhësave,

12. Lëngje ideale, teorema vijueshmërisë dhe ekuacioni i Bernulit, zbatime,

VI Lëkundjet,

13. Lëkundjet harmonike, kinematika dhe dinamika
14. Lëkundjet që shuhen,
15. Lëkundjet e detyruara.

VII Elemente të teorisë speciale të relativitetit,

16. Transformet e Lorencit dhe zbatime të tyre (transformimi i hapësirës, kohës, shpejtësisë, masës dhe energjisë kinetike

VIII Valët Mekanike

17. Ekuacioni i valës
18. Shpejtësia e përhapjes së vales në mjedise të ngurta, të lëngëta dhe gaze
19. Energjia dhe Intensiteti valëve, Parimi Hygensit, Zbatime

PJESA E DYTË

Fizika Molekulare dhe Termodinamika

20. Ekuacioni themelor i teorisë molekulare kinetike dhe rjedhime të tij
21. Ekuacioni i përgjithshëm i gjëndjes së një gazi ideal dhe rjedhime të tij
22. Statistikat në gaze, shpërndarja e Maxwellit dhe e Boltzmanit, shpejtësia kuadrato mesatare, shpejtësia më probabël
23. Energjia e brendëshme e një gazi ideal, gradët e lirise, Përcaktimi i gradëve të lirise për gaze të ndryshme
24. Kuptimi fizik i punës dhe nxehtësisë, Parimi i I-rë i Termodinamikës
25. Izoproceset në gazet idealë, llogaritja e punës, nxehtësisë dhe ndryshimit të energjisë së brendëshme.
26. Kapacitetet termikë të gazeve
27. Ciklet, Parimi i II-të i Termodinamikës
28. Cikli Karno, rendimenti i tij
29. Entropia, kuptimi statistikor i saj, llogaritja e ndryshimit të entropisë në procese të ndryshme

PJESA E TRETË

Elektromagnetizmi

IX Elektrostatika,

30. Ligji Kulonit, Intensiteti fushës elektrike,
31. Fluksi elektrik, Teorema Gausit, zbatime
32. Puna në fushën elektrike, potenciali, diferenca e potencialit
33. Kapaciteti elektrik, kondensatori, energjia e fushës elektrike

X Rryma elektrike,

34. Ligjet e Ohmit, rezistenca elektrike, ligji Xhaul Lencit ,
24. Qarku i mbyllur i rrymës, Fuqia në rrymën e vazhduar

XI Fusha magnetike e rrymës,

36. Induksioni magnetik, Ligji Bio-Savar, zbatime
37. Teorema cirkulacionit të fushës magnetike
38. Forca e Amperit, fluksi magnetik, puna në fushën magnetike
39. Ligji i induksionit elektromagnetik, induksioni reciprok, autoinduksioni,
40. Fusha magnetike në lëndët magnetike, vetitë e para dia dhe ferro magnetikëve dhe ndryshimet ndërmjet tyre
41. Energjia në fushën magnetike

PJESA E KATËRT

Optika gjeometrike, valore dhe kuantike

XII Optika gjeometrike

- 42. Ligji i thyerjes dhe i pasqyrimt për driten, pasqyrimi i plote i brendshem
- 43. Pasqyrat dhe thjerat, ndertimi i shembellimit, formulat

XIII Optika valore

- 44. Interferenca e dritës, çarjet e Jungut dhe Pasqyrat e Frenelit, vendndodhja e brezave te ndritshem dhe te erret
- 45. Difraksioni i drites, rjeta e difraksionit
- 46. Polarizimi i drites, ligjet

XIV Optika kuantike

- 46. Rezatimi termik, ligjet e rezatimit të trupit absolutisht të zi
- 47. Fotoefekti, natyra kuantike e tij, tre ligjet e tij
- 48. Rrezet Rontgen, spektri, matja e gjatësisë së valës, natyra kuantike e tyre

PJESA E PESTË

Përfytyrimet kuantomekanike mbi ndërtimin e atomit

XV Spektrat atomike

- 49. Spektri i Hidrogjenit, seritë spektrale dhe teoria e Bohrit për shpjegimin e tyre

XVI Elemente të mekanikes kuantike

- 50. Hioteza e De- Brojli dhe interpretimi i saj
- 51. Relacioni i papërcaktueshmërisë
- 52. Ekuacioni i Shredingerit, Funkzioni Valor, kuptimi fizik i tij.
- 53. Atomi i Hidrogjenit në teorinë kuantike, numrat kuantikë

PJESA E GJASHTË

XV Elementë të fizikës bërthamore dhe të grimcave elementare

- 54. Ndërtimi i bërthames, protoni, neutroni, shndrimet e tyre brënda bërthamës
- 55. Radioaktiviteti natyral, ligji i zbërthimit radioaktiv, α dhe β zbërthimi
- 56. Radioaktiviteti artificial, reaksionet bërthamore
- 57. Dy rrugët e përfutimit të energjisë bërthamore. Reaksioni zinxhir dhe termobërthamor
- 58. Modeli standard i fizikës së grimcave elementare. Brezat e grimcave dhe kuantet e bashkëveprimeve

**PROGRAMI I PËRGATITJES PEDAGOGJIKE PËR TË GJITHË
MËSUESIT E RINJ**

Nr.	KOMPONENTET E PROGRAMIT TE PEDAGOGJISE	
I	Kurikula e Arsimit Parauniversitar	
a.	<p>Temat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fusha e kurrikulës • Zhvillimi kurrikulës • Hartimi kurrikulës • Qëllimet, synimet dhe objektivat • Zbatimi kurrikulës <p>Literatura: Allan C. Orstein dhe Francis P.Hunkins “Kurrikula, bazat, parimet dhe problemet” faqe 1-45, 285 - 467</p>	
b.	<ul style="list-style-type: none"> • Planet dhe programet mesimor <p>Literatura: Plani dhe program mësimor i lëndës që secili mësues zbaton në praktikë</p>	
c.	<ul style="list-style-type: none"> • Procesi i të nxënit <p>Literatura: Sula G. Kursi leksioneve 2011</p>	
II.	Metoda e mësimdhënies dhe mendimi kritik	
A	Literatura : Temple, Craford et al “Strategji e mësimdhënies e të të nxënit në klasat mendimtare”	
B	Literatura: Musai B “ Metodologji e Mësimdhënies”. Faqe 79-164	
C	<p>Temat</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Planifikimi i mësimi • “Metodat e mësimdhënies <p>Literatura: Grup Autorësh “ Metodat e mësimdhënies – (Manual për mësuesit e rinj)” 1999 faqe 56 – 119</p>	
D	Literatura: Levis Vaughn dhe Chris Macdonald “Fuqia e të menduarit kritik”	
E	Literatura : Jeff Zwiers “Zhvillimi i shprehive të të menduarit në klasat 6 deri 12”.	

III	Aftësitë ndërkurikulare	
	<p>Temat :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zhvillimi psikologjik i moshës shkollore • Përfshirja e prindërve në edukim • Motivacioni dhe mësuesi • Roli dhe shprehjetë profesionale të mësuesit <p>Literatura: Tamo A. Karaj TH. Rapti E.” Mësimdhënia e të nxënit” 2005</p> <p style="text-align: right;">Faqe 5-62, 216-246, 293-349.</p>	
IV	Vlerësimi nxënësve	
A	Literatura: Mita .N. “Vlerësimi i nxënësve” - Cikël leksionesh faqe 1-90.	
B	Literatura : Libri “ Si të shkruajmë objektivat për mësimdhënien e vlerësimin” 2009	
	<p>Temat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vlerësimi nxënësit • Vlerësimi mësimdhënies <p>Literatura: Grup Autorësh “Metoda të mësimdhënies. (Manual për Mësuesit e rrinj” 1999 Faqe 137 – 177 dhe 211 -223</p>	
V	Menaxhimi klasës	
A	<p>Temat :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Menaxhimi i klasës • Trajtimi diferencuar i nxënësve <p>Literatur: Tamo A. Karaj TH. Rapti E.” Mësimdhënia e të nxënit” 2005</p> <p style="text-align: right;">Faqe 246- 293.</p>	
B	<p>Tema :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizimi dhe drejtimi klasës <p>Literatur: Grup Autorësh “Metoda të mësimdhënies Manual për mësuesit e rrinj” 1999 Faqe 118 -137</p>	
C.	Literatur : Karaj Th. “ Menaxhimi Klasës” 2009	
VI	Psikologjia e zhvillimit	

PROGRAM I DREJTSHKRIMIT PËR PROVIMIN E SHTETIT NË MËSUESI

I. DREJTSHKRIMI I ZANOREVE

1. Zanorja e e theksuar dhe e patheksuar
2. Zanorja ë e patheksuar
  - 2.1 ë-ja paratheksore
  - 2.2 ë-ja pastheksore
  - 2.3 ë-ja fundore
- 3 Zanorja **u, i** dhe **y, u** dhe **y**.
4. Grupe zanoresh dhe diftongje
  - 4.1 **ie** dhe **je**
  - 4.2 **ye**
  - 4.3 **ua, ue**
- 5 **Apostrofi**

II. DREJTSHKRIMI I BASHKËTINGËLLOREVE

1. Bashkëtingëlloret e zëshme në fund dhe në trup të fjalës
2. Bashkëtingëlloret nistore **sh, zh, c, s, z**
3. Bashkëtingëllorja **j**
4. Bashkëtingëllorja **h**
5. Bashkëtingëllorja **rr**
6. Bashkëtingëllorja **nj** në trup dhe në fund të fjalës
7. Grupe bashkëtingëlloresh (**mb, nd, ng, ngj**)
8. Takime bashkëtingëlloresh
  - 8.1 Takimi i **t** -së me **sh**-në
  - 8.2 Takimi i **g**-së ose i **n**-së me **j**-në
  - 8.3 Takimi i **d**-së, **s**-së, **t**-së ose i **z**-së me **h**-në
  - 8.4 Takimi i **d**-së me **t**-në

III. DREJTSHKRIMI I DISA FJALËVE TË HUAJA DHE I EMRAVE TË PËRVEÇËM TË HUAJ

1. Fjalët që kanë **-ia, ie, io, iu** me **i** të patheksuar në trup të tyre
2. Fjalët me burim nga latinishtja a nga gjuhët romane, si edhe nga greqishtja, të cilat në gjuhën shqipe kanë një **c** të ndjekur nga zanorja **e** ose **i**
3. Emrat e huaj të përveçëm

IV. ÇËSHTJE GRAMATIKORE

1. Drejtshkrimi i disa trajtave të shumësit të emrave dhe të mbiemrave
  - 1.1 Emrat femërorë me **-ë**
  - 1.2 Emrat dhe mbiemrat mashkullorë me **-al, -an, -ar, -ec, -el, -er, -et, -ez, -ii, -ir, -al, -on, -oz, -un**
2. Drejtshkrimi i nyjës së përparme

3. Drejtshkrimi i fjalëve njësh, ndaras dhe me vizë në mes

V. PËRDORIMI I SHKRONJAVE TË MËDHA

1. Tek emrat dhe mbiemrat e personave, epitetet ose ofiqet (nofkat) që janë pjesë përbërëse e tyre, si edhe tek pseudonimet.
2. Tek emërtimet e funksioneve shtetërore, politike e ushtarake, të gradave, të titujve fetarë etj.
3. Tek emërtimet e funksioneve zyrtare e shoqërore më të larta, titujt më të lartë të nderit në RSH dhe tek emërtimet e urdhrave e të medaljeve shtetërore.
4. Tek emrat e përvecëm të botës mitologjike e fetare, si edhe tek ato të figurave e të tregimeve popullore
5. Tek emërtimet gjeografike e territoriale-administrative si edhe tek emrat e tjerë të vendeve
6. Tek emërtimet e periudhave, të ngjarjeve, të akteve e të dokumenteve historike me rëndësi kombëtare ose ndërkombëtare, të monumenteve historike e të monumenteve të kultures
7. Tek emërtimet zyrtare(të sotme ose historike) të institucioneve të shtetit e të partive, si edhe tek emërtimet e organizatave shoqërore e të njëjësive ushtarake kryesore.
8. Tek emërtimet e festave kombëtare dhe ndërkombëtare
9. Tek titujt e gazetave, të revistave e të librave.

LITERATURA

1. Drejtshkrimi i gjuhës shqipe, Tiranë, 1973
2. Gjuha letrare për të gjithë, Tiranë, 1976
3. Rami Memushaj, Shqipja standard. Si ta flasim dhe ta shkruajmë?